

Marktconsultatie

over het digitaal aanvragen van het nieuwe
energielabel voor woningen

Publicatiedatum: 26-2-2021
Status: definitief
Referentie: 202101027

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Huidige situatie	3
1.2	Doel markt raadpleging	4
1.3	Organisatie	5
2	Procedure marktconsultatie	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Communicatie omtrent marktconsultatie.....	7
2.3	Planning	8
2.4	Resultaten van de marktraadpleging	8
2.5	Rechtsverhouding	8
3	Informatieaanvraag.....	9
3.1	Begrippen	9
3.2	Randvoorwaarden van mogelijke oplossingen	13
3.3	Beoordelingsaspecten van oplossingen	13
3.4	Vragen	14

1 Inleiding

1.1 Huidige situatie

Per 1 januari 2021 is de nieuwe bepalingmethode voor de energieprestatie van gebouwen NTA8800 van kracht. Dit betekent dat alle energielabels worden opgesteld volgens deze methodiek. Hiermee zijn de Energie-Index en het vereenvoudigd energielabel (VEL) komen te vervallen.

Voor 1 januari 2021 konden huiseigenaren een VEL aanvragen. De VEL methode was gebaseerd op de bepalingmethode Nader Voorschrift (NEN 7120) en hield in dat huiseigenaren zelfstandig, thuis achter de computer, een energielabel konden aanvragen op basis van ongeveer twaalf woningkenmerken. Het bewijs van de energiebesparende woningkenmerken werd gecontroleerd door een erkend deskundige, op afstand, en vervolgens werd een energielabel afgegeven. De prijs van dit energielabel was gemiddeld ongeveer 10 euro.

Vanaf 1 januari 2021 geldt de nieuwe bepalingmethode NTA8800. Deze methode komt voort uit de Europese richtlijn voor de energieprestatie van gebouwen (EPBD) en de Europese CEN-EPD normen, en is de implementatie van de vereiste nieuwe energieprestatie indicator in kWh/m² per jaar. Bij deze methode is een hogere nauwkeurigheid en een expert aan huis vereist. De nieuwe methode en werkwijze geven een betrouwbaardere Energieprestatie van de woning dan bij VEL. De prijs voor dit energielabel wordt geschat op gemiddeld 100-190 euro¹.

In de voorbereiding van deze nieuwe methode heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) onderzoek laten uitvoeren door DGMR² met de vraag of de VEL systematiek ook te gebruiken is in combinatie met de NTA8800 methode. Uit dit onderzoek bleek dat dit niet haalbaar is, omdat de nieuwe indicator (veel) gevoeliger is voor afwijkende woningkenmerken. Doordat de indicator in kWh/m².jr is moet de woning nauwkeurig worden opgenomen, waardoor de huiseigenaar zelf uitvoeriger de geometrie moet bepalen en invoeren. Uit het gebruikersonderzoek dat DGMR heeft laten uitvoeren door MetrixLab, bleek dat er beperkingen zijn aan hetgeen van een gemiddelde huiseigenaar gevraagd kan worden. De nauwkeurige opname van de geometrie is een grote tijdsinvestering en kleine meetfouten hebben een grote invloed op de einduitkomst en daarmee op de labelletter.

---

¹ In een kamerbrief is het destijds zo verwoord:

"Onderzoek (SIRA 2019) wijst uit dat de gemiddelde kosten van een energielabel met de nieuwe systematiek voor een appartement geschat worden op 100 euro. Door de grotere omvang worden de kosten van een energielabel voor een eengezinswoningen door ditzelfde onderzoek geschat op 190 euro. Dit betreft gemiddelden en de markt zal zelf de prijs bepalen." Inmiddels zijn er signalen dat de gemiddelde marktprijs aanzienlijk hoger ligt dan 190 euro.

² Rapportage Vereenvoudigd Energielabel NTA 8800, DGMR 14 juni 2019

1.2 Doel marktraadpleging

Op 9 december 2020 heeft de Tweede Kamer een amendement aangenomen dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) er zorg voor moet dragen dat woningeigenaren het nieuwe energielabel ook digitaal, al dan niet met ondersteuning door een energieadviseur op afstand, kunnen aanvragen. De wens is dat het nieuwe energielabel goedkoper (dan de huidige situatie met 100-190 euro) en gebruiksvriendelijker wordt voor de woningeigenaar. Een methode om dat te bereiken kan zijn dat er geen expert in de woning hoeft te komen.

Het amendement pleit ervoor de mogelijkheden van innovatie en innovatieve werkwijzen optimaal te benutten. Daarbij wordt voorgesteld om gebruik te maken van data, zoals energieverbruik, data uit bijvoorbeeld slimme meters³ en digitale straat- en satellietbeelden om op afstand (dus zonder bezoek aan huis) een energielabel op te stellen. Met deze marktraadpleging wil RVO namens het ministerie van BZK informatie ontvangen die inzicht geeft in de mogelijkheden (brede toepasbaarheid) en randvoorwaarden (eventuele uitzonderingen) van een betaalbaar, betrouwbaar en nauwkeurig energielabel zonder dat een energieadviseur de kenmerken in de woning komt opnemen. Aan partijen wordt gevraagd of het mogelijk is –en zo ja, hoe- om per 1 juli 2021 een energielabel zonder huisbezoek te kunnen afgeven dat voldoet aan de wettelijke vereisten, waaronder de bepalingmethode NTA8800. Zo dient de energieprestatie op het energielabel in kWh/m².jr uitgedrukt te worden en moet de energieprestatie gebaseerd zijn op de nieuwe bepalingmethode NTA8800.

Bij deze marktconsultatie wordt ook de wijze waarop in andere landen wordt omgegaan met het energielabel betrokken. Bijvoorbeeld in Denemarken is het mogelijk om voor eengezinswoningen, die onder andere niet ouder zijn dan 25 jaar, een energielabel aan te vragen zonder een bezoek van een deskundige aan de woning. Parallel wordt in het kader van een monitoringsstudie in internationaal verband gekeken hoe de prijzen mogelijk gedrukt kunnen worden (Kamerstukken II, 2020-2021, 30 196 nr. 729 en 741).

---

³ In de tekst van het amendement zijn deze suggesties gedaan. Het energielabel zegt iets over de woning, niet over het gebruik van de woning. Werkelijk verbruiksdata kunnen eventueel gebruikt worden om eigenschappen van de woning te destilleren.

1.3 Organisatie

De marktconsultatie wordt uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) die onderdeel is van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).

RVO laat zich in deze ondersteunen door een begeleidingscommissie. De rol van de begeleidingscommissie is om RVO te voorzien van:

- Praktijkkennis over de energieprestatie (EP) systematiek en feedback over voor- en nadelen van oplossingen.
- Een innovatieve en kritische inbreng met het oog op (nieuwe) informatietechnologie voor deze sector.
- De laatste wetenschappelijke inzichten over digitalisering en procesinnovatie in de bouw.

Kees Arkesteijn	Voorheen werkzaam bij ISSO. Kees is jaren lang kartrekker geweest bij ISSO op het gebied van de EP methodiek. Hij heeft daardoor zowel brede als diepgaande kennis van de EP systematiek. Hiernaast was hij betrokken als docent bij de instructie van de Erkend Deskundige.
Bauke de Vries	Bauke is professor aan de Technische Universiteit Eindhoven op het gebied van, onder andere, informatiesystemen voor de gebouwde omgeving.
Henk Visscher	Henk is professor aan de Technische Universiteit Delft op het gebied van procesinnovatie en woningkwaliteit.
Jelger Arnoldussen	Jelger is senior onderzoeker bij het Economisch Instituut voor de Bouw. Hij onderzoekt onder andere de economische consequenties van het energielabel.
Hugo Breuers	Hugo is vertegenwoordiger van de branchevereniging FedEC. Hij heeft veel praktijkervaring met het bepalen van de energieprestaties van gebouwen.
Dave Baas	Dave is expert op het gebied van ICT en het snijvlak met bouw, energie en installaties. Hij is mede-eigenaar van de startup Renor en is tevens actief bij vereniging TVVL op het gebied van digitalisering in de bouw.

De oplossingen zullen parallel getoetst worden bij de Technische Commissie 9500 zodat de feedback meegenomen kan worden in de gesprekken, verslagen en het vervolg. Zie bijlage 1 voor de taakomschrijving van de begeleidingscommissie.

2 Procedure marktconsultatie

2.1 Algemeen

Het Inkoop Uitvoeringscentrum (IUC) van RVO begeleidt deze marktconsultatie. Het betreft geen reguliere marktconsultatie voorafgaand aan een (Europese) aanbesteding.

Door deze consultatie wil RVO een beeld krijgen van de ontwikkelingen die in de markt spelen en inzicht krijgen in de mogelijke oplossingen voor het digitaal aanvragen van het nieuwe energielabel. Hiervoor vragen we informatie van ondernemers die oplossingen hebben en deze kunnen realiseren.

De marktconsultatie bestaat uit twee fases. De eerste fase is een schriftelijke ronde. RVO kiest op basis van de schriftelijke reacties een beperkt aantal ondernemers uit voor een verdiepende mondelinge fase. De selectie van ondernemers is op basis van de in paragraaf 3.3 genoemde aspecten, de onderbouwing, het realisme en het niveau van de uitwerking.

De mondelinge fase vindt plaats door middel van gesprekken met individuele partijen. Deze gesprekken zullen maximaal 90 minuten duren.

De marktconsultatiegesprekken zijn gepland in week 14. Hierna wordt er een globale samenvatting van de marktconsultatie gemaakt. Hierin wordt geen vertrouwelijke informatie en/of informatie die te herleiden is naar één van de deelnemers aan de marktconsultatie gedeeld.

U kunt aan de marktconsultatie deelnemen door de aanwijzingen in onderstaande paragraaf 2.2 te volgen.

2.2 Communicatie omtrent marktconsultatie

Het Inkoop Uitvoeringscentrum van RVO begeleidt deze marktconsultatie voor RVO. RVO verzoekt u vriendelijk uw interesse kenbaar te maken door de vragenlijst (paragraaf 3.4) in te vullen en deze te sturen naar IUCEZteam1@rvo.nl t.a.v. Mark Kamminga (met in de cc harmen.jorritsma@rvo.nl). Ook alle verdere communicatie met betrekking tot deze procedure dient te verlopen via IUCEZteam1@rvo.nl.

2.3 Planning

Met betrekking tot deze marktraadpleging geldt het navolgende tijdschema:

26-02-2021	Publicatie/verzending marktraadpleging
22-03-2021	Uiterste datum voor het indienen van schriftelijke reacties
Week 14 en 15	Periode waarin de marktconsultatiegesprekken zullen plaatsvinden
10-05-2021	De resultaten van de marktconsultatie worden gedeeld met de deelnemers

RVO informeert u tijdig over eventuele wijzigingen in bovenstaande planning.

2.4 Resultaten van de marktraadpleging

RVO kan de informatie die verzameld is naar aanleiding van deze marktraadpleging gebruiken voor het adviseren van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het ministerie kan deze informatie vervolgens gebruiken voor het informeren van de Tweede Kamer.

2.5 Rechtsverhouding

De marktraadpleging is voor alle partijen (RVO en de ondernemers) vrijblijvend en houdt op geen enkele wijze een verplichting in om met deelnemers in een bepaalde rechtsverhouding te treden. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deelname aan de marktraadpleging of tijdens de marktraadpleging verstrekte informatie.

3 Informatieaanvraag

De informatieaanvraag gaat over uw oplossing of oplossingen voor de vraagstelling zoals geschetst in de inleiding. Zoals hier geschetst, moet de huiseigenaar digitaal een energielabel aan kunnen vragen conform de nieuwe NTA8800 rekenmethode, zonder tussenkomst van een expert in huis. Hiermee wordt beoogd dat het energielabel goedkoper en gebruiksvriendelijker wordt. Met een *oplossing* bedoelen we een aanpassing (of toevoeging) aan het EP stelsel. Achtereenvolgens worden belangrijke begrippen, beoordelingsaspecten en de vragen beschreven.

3.1 Begrippen

Energieprestatie (EP)

Voor alle begrippen en definities met betrekking tot de energieprestatie wordt verwezen naar deze wettekst van 5 november 2020:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-57490.html>

In deze regeling wordt de NTA8800 vereist als dé methode om de energieprestatie te bepalen.

EP stelsel

In de sector spreekt men vaak over het begrip EP stelsel. Hiermee wordt het gehele systeem bedoeld, waaronder EP-W adviseurs, de bedrijven die gecertificeerd zijn, leveranciers, procedures, bepalingmethode NTA8800, opnameprotocollen, hardware, EP gegevens, EP certificaten, EP bewijslast, et cetera. Onder het EP stelsel valt ook het kwaliteitsborgingssysteem op basis van de BRL 9500.

In dit document verstaan we onder EP stelsel het stelsel dat vanaf 1-1-2021 van kracht is.

EP-W adviseur

Vakbekwaam Energieprestatie Adviseur Woningbouw Basis.

Gebruiksvriendelijkheid

De mate waarin het de huiseigenaar makkelijk en "prettig" wordt gemaakt om een energielabel aan te vragen. Het gaat hier onder meer om:

- Het beperken van de doorlooptijd voor het verkrijgen van een energielabel
- Het beperken van het aantal taken dat gedaan moet worden
- Het beperken van moeilijke/ingewikkelde taken die huiseigenaren lastig vinden. Bijvoorbeeld omdat woningkenmerken moeilijk te begrijpen, herkennen of te bewijzen zijn.
- Et cetera

Oplossing

Aanpassing of toevoeging aan het EP stelsel, zodanig dat een huiseigenaar digitaal een energielabel kan aanvragen zonder huisbezoek van een expert, waardoor het verkrijgen van het energielabel gebruiksvriendelijker en goedkoper wordt. Een aanpassing kan zeer eenvoudig zijn, zoals het wijzigen van een procedure of reglement waardoor een adviseur op afstand, via beeldverbinding o.i.d., een energielabel kan opstellen. Of een oplossing kan nieuwe softwareontwikkeling omvatten, waardoor betere prestaties of nieuwe functionaliteiten mogelijk worden.

Elke oplossing moet voldoen aan de in paragraaf 3.2 gestelde randvoorwaarden.

Toepassingsgebied

Elke oplossing of deeloplossing heeft een bepaald toepassingsgebied. Het maximale toepassingsgebied zijn alle woningen. Hierbij speelt de (het type) bewoner een belangrijke rol: bijvoorbeeld senioren kunnen vaak moeilijker met complexe webapplicaties werken en niet iedereen heeft een geavanceerde smartphone als opnamehulpmiddel.

Het toepassingsgebied van de oplossing zou beperkt kunnen worden doordat bijvoorbeeld:

- Het systeem ongeschikt is voor bepaalde woningen, omdat deze woningen te complex zijn qua geometrie, bouwkundige- of installatietechnische staat
- Afwezigheid van voldoende vakbekwaamheid bij huiseigenaren, diverse soorten EP- adviseurs of andere experts.
- Afwezigheid van betrouwbare data, zoals gebruiksoppervlaktes uit de Basisregistratie Gebouwen (BAG) van het Kadaster.
- Afwezigheid van bepaalde hardware, zoals een smartphone waarmee geometrie opgenomen kan worden.
- Et cetera.

Betrouwbaarheid energielabels

Met betrouwbaarheid van energielabels wordt bedoeld, dat er een kwaliteitsborgingssysteem is met controles, zoals ook bepaald in EPBD-wetgeving. Dit is in Nederland geborgd in de BRL 9500.

Betrouwbaarheid van toegepaste data

De mate waarin (het percentage) data ten behoeve van de invoer betrouwbaar is en niet te veel afwijking heeft met de juiste waarde. Ook de maximale afwijking is een onderdeel van betrouwbaarheid van data.

Data compatibiliteit vastgelegde data

De mate waarin vastgelegde data voor meerdere toepassingen herbruikbaar is, waardoor dubbel werk voorkomen kan worden. Bijvoorbeeld: het gebruiksoppervlak wordt door een Kadaster-inspecteur, bouwkundig ontwerper, bouwkundig inspecteur, EP-opnemer en taxateur bepaald. Als hier overal exact dezelfde definities en meetinstructies worden gebruikt, worden gegevens herbruikbaar en kan dit veel tijd en geld besparen.

Opmerking:

Wat betreft het voorbeeld, bij de energieprestatie wordt onderscheid gemaakt tussen de verwarmde zone en de niet verwarmde zone. Bij taxateurs speelt dit onderscheid niet. Taxateurs zouden dan ook dit onderscheid moeten gaan maken. In het verleden is gepoogd de gebruiksoppervlaktes op elkaar af te stemmen. Dit is helaas niet gelukt.

Nauwkeurigheid gemeten of berekende waarde

Nauwkeurigheid is de mate van overeenstemming tussen een gemeten of berekende waarde en de juiste waarde conform definities van de bepalingmethode NTA8800

Er is sprake van een kritieke afwijking in een project indien:

- één of meer afwijkingen zijn vastgesteld, waardoor de opgegeven waarde van de energieprestatie, uitgedrukt in de prestatie-indicator "Primair fossiel energiegebruik", de maximaal toegestane afwijking overschrijdt. Deze maximale afwijking bedraagt bij:
  - een indicator, kleiner of gelijk aan 125 kWh/m² per jaar: 10 kWh/m² per jaar;
  - een indicator, groter dan 125 kWh/m² per jaar en kleiner of gelijk aan 435 kWh/m² per jaar: 8% * indicator "Primair fossiel energiegebruik";
  - een indicator, groter dan 435 kWh/m² per jaar: 35 kWh/m² per jaar.
- er vijf of meer afwijkingen in de opname zijn vastgesteld bij de bepaling van één energieprestatie.

Bron: BRL 9500-W, paragraaf 7.2.6.2

Prijs

De te verwachten prijs van een energielabel bij woningtransactie.

Ontwikkeltijd

Ontwikkeltijd is de te verwachten benodigde doorlooptijd om de aanpassing in het huidige EP stelsel te realiseren en operationeel te maken.

Doorontwikkeltijd

De benodigde tijd om de oplossing door te ontwikkelen, zodat het toepassingsgebied groter wordt. Denk aan het verbeteren van opleidingsmogelijkheden ten behoeve van vakbekwaamheid, omscholing van adviseurs indien nieuwe vakbekwaamheden nodig zijn, kunstmatige intelligentie om software te verbeteren/trainen, datakwaliteit verbeteren, data hoeveelheid vergroten, etc.

Ontwikkel- en implementatiekosten van het systeem

De kosten om het huidige EP stelsel aan te passen en te implementeren. Denk hierbij aan softwareontwikkeling, cursus- en examenmateriaal ontwikkelen, kosten en tijd voor adviseurs die extra opleiding of instructies moeten volgen.

Onderhoudskosten van het systeem

De kosten om het systeem operationeel en up-to-date te houden. Deze kosten zijn onder meer de kosten voor arbeid, hardware, software en eventuele externe kosten.

Inzicht

Informatie die helpt de huiseigenaar te snappen hoe goed de energieprestatie van een woning is in relatie tot een referentiewoning met vergelijkbare eigenschappen. De energieprestatie wordt uitgedrukt in kWh/m².jaar.

Handelingsperspectief

Informatie bij het energielabel die de huiseigenaar helpt om effectief de juiste verduurzamingsmaatregelen te kiezen en voor te bereiden.

3.2 Randvoorwaarden van mogelijke oplossingen

1. De oplossing moet werken met de bepalingmethode NTA8800. Dit is de Nederlandse implementatie van de EPBD eisen en de CEN-EPD normen. Alleen de bepalingmethode is een randvoorwaarde, de oplossing zou op onderdelen af mogen wijken van de opnameprotocollen en software om berekeningen te maken. De wijze van gegevens verzamelen of opnemen staat vrij, zodat er innovatiemogelijkheden zijn voor het digitaal aanvragen van het nieuwe energielabel. Zie bijlage 4, het opnameformulier met kenmerken die nodig zijn voor het opstellen van een energielabel op basis van de NTA8800.
2. De oplossing moet waarborgen dat energielabels betrouwbaar zijn. In de EPBD II uit 2010 (Bijlage II) worden hieraan eisen gesteld. De oplossing moet daarom aansluiten bij de Nederlandse implementatie hiervan, het bestaande kwaliteitsborgingssysteem, zodat regelmatig en systematisch controles plaatsvinden. Voorbeeld: een klein verschil in gebruiksoppervlak kan al leiden tot een significant verschil in de energieprestatie.
3. De oplossing moet waarborgen dat energielabels nauwkeurig zijn en dat de afwijking met een juiste meting niet te groot is. Deze randvoorwaarde is meer gespecificeerd in de paragraaf met uitleg van begrippen (3.1). Er zouden dan steekproeven ter controle genomen moeten worden.

3.3 Beoordelingsaspecten van oplossingen

Beoordelingsaspecten waar naar gekeken wordt, om inzicht te verkrijgen in mogelijke oplossingen:

- Betrouwbaarheid
- Nauwkeurigheid
- Prijs van het label
- Gebruiksvriendelijkheid
- Toepassingsgebied
- Ontwikkeltijd
- Doorontwikkeltijd
- Ontwikkel-, implementatie- en onderhoudskosten

Andere aspecten, zoals inzicht en handelingsperspectief, zijn zeer relevant en vormen het doel van het energielabel. Omdat deze niet in het amendement worden genoemd, vormen zij vooralsnog geen onderwerp van onderzoek. Omdat elke oplossing aan de NTA8800 moet voldoen met bijbehorende inputwaarden, zullen inzicht en handelingsperspectief niet veranderen ten opzichte van het huidige EP stelsel

3.4 Vragen

Onderstaande vragen zullen als rode draad dienen bij de marktconsultatie. Voor de mondelinge ronde kunnen vragen nog wijzigen.

(De 4 onderstaande vragen moeten altijd beantwoord worden)

Deze korte vragen worden gesteld om snel inzicht te krijgen in de oplossing.

N.B. Indien uw antwoord op vraag 2 "B" is (uw oplossing is níét voor 1 juli 2021 operationeel) , is het niet zeker of RVO uw antwoorden op de open vragen direct gebruikt. RVO kan deze antwoorden dan mogelijk wel gebruiken voor inzichten in een latere fase.

Vraagnr.	Vraag en antwoord
Vraag 1	Valt uw oplossing onder één van de reeds bekende en beschreven oplossingsrichtingen van bijlage 2? Zo ja, geef dit aan met de letter van de oplossingsrichting: A, B of C. Zo nee, geef dan als antwoord D en beantwoord in ieder geval vraag 1 en 2.
Vraag 2	Wanneer kan uw oplossing operationeel zijn? Kies uit één van de volgende antwoorden: A) Vóór 1 juli 2021 B) Na 1 juli 2021, namelijk: ...
Vraag 3	Welk <i>toepassingsgebied</i> heeft uw oplossing, indien deze vóór 1 juli geïmplementeerd is, van de totale voorraad particuliere woningen in Nederland. A) < 5% B) 5-20% C) 20-50% D) 50-80% E) >80%
Vraag 4	Heeft u alle vragen met betrekking tot betrouwbaarheid en nauwkeurigheid beantwoord? Dit zijn vraag 6 t/m 10. A) Ja B) Nee

Open vragen

In de vragen worden belangrijke begrippen in *cursief* aangegeven. Lees de begripsdefinities (paragraaf 3.1) voor het beantwoorden van vragen.

Vraagnr.	Vraag en antwoord
Vraag 1	Beschrijf uw <i>oplossing</i> in het kort, in termen van eventuele aanpassingen in het EP stelsel en tools die nodig zijn (maximaal 3 A4).
Vraag 2	Hoe werkt de oplossing? Beschrijf de werking van de oplossing in termen van een informatiesysteem of het EP stelsel.
Vraag 3	Welk <i>toepassingsgebied</i> heeft uw oplossing? Of welke toepassingsgebieden hebben uw deeloplossingen? Onderbouw uw antwoord en benoem bij voorkeur aantallen woningen.
Vraag 4	Heeft u data nodig voor het ontwikkelen van het model? Zo ja welke data? Is deze data in uw bezit en heeft u het recht deze data te gebruiken? Zo niet hoe verwacht u aan deze data te komen? Maak onderscheid in open en gesloten databronnen en besteed in uw antwoord aandacht aan de betrouwbaarheid van toegepaste data en <i>datacompatibiliteit van vastgelegde data</i> .
Vraag 5	Hoe betaalbaar is uw <i>oplossing</i> voor de huiseigenaar?
Vraag 6	Hoe <i>betrouwbaar en nauwkeurig</i> zijn de berekende uitkomsten van uw <i>oplossing</i> ? Onderbouw uw antwoord.
Vraag 7	Hoe bent u voornemens aan te tonen dat de nauwkeurigheid afdoende is? Indien u dit voornemens bent te doen met een steekproef, kunt u exact beschrijven hoe u deze uitvoert, op welke woningen en door wie (anonieme CV's)?
Vraag 8	Kunt u in uw voorstel duidelijk aangegeven hoe u borgt dat beslisschema's met betrekking tot labelplichtige gebouwdelen, rekenzones, klimatiseringszones et cetera gevolgd worden?
Vraag 9	Kunt u in uw voorstel duidelijk aangeven hoe u voorkomt dat er fraude gepleegd wordt door belanghebbenden bij de uitkomst van het energielabel?
Vraag 10	Is het mogelijk een proof of concept aan te leveren, zodat op door RVO geselecteerde woningen en bewoners een energielabel wordt opgesteld via de door u voorgestelde wijze en deze vervolgens dubbel-blind wordt geverifieerd door andere EP-W adviseurs?
Vraag 11	Wat is de geschatte <i>ontwikkeltijd</i> van de oplossing? Onderbouw uw antwoord.
Vraag 12	Wat is de geschatte <i>doorontwikkeltijd</i> zodat het <i>toepassingsgebied</i> maximaal wordt.
Vraag 13	Hoe schat u de belasting voor de woningeigenaar in als deze digitaal een energielabel moet aanvragen? Met andere woorden,

	wat is de <i>gebruiksvriendelijkheid</i> van uw oplossing? Onderbouw uw antwoord. Op basis waarvan maakt u deze inschatting?
Vraag 14	Heeft u uw methode al eens voorgelegd aan groepen woningeigenaren? Zo ja, wat was hun reactie?